

Salon rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto, Kansallisen vedyn siirtoverkon ympäristövaikutusten arviointiohjelma YVA, Etelä-Suomi

Rakennus- ja ympäristölautakunta 08.04.2026 § 46
2876/10.02.02/2025

Valmistelija

Vs. ympäristönsuojeltarkastaja, Henna Koivunen, henna.koivunen@salo.fi, 027787801
Ympäristönsuojelutarkastaja, Jukka Limo, jukka.limo@salo.fi, 027787805
Ympäristöterveystarkastaja, Sami Saari, sami.saari@salo.fi, 027784607

Asia

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa Gasgrid Vetyverkot Oy:n hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:

- näkemyksenne hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista
- ympäristön nykytilan kuvauksen riittävyys ja suunniteltujen selvitysten kohdentuminen todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin
- suunniteltujen selvitysten yhteensovittamisen mahdollisuudet muihin menetteluihin
- hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat päätökset

Gasgrid Vetyverkot Oy (jatkossa Gasgrid) suunnittelee Suomen kansallista vedyn siirtoverkkoa, joka on keskeinen infrastruktuurihanke vetytalouden edistämiseksi. Hankkeen tavoitteena on tukea Suomen hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2035 mennessä sekä mahdollistaa vedyn tuotanto, siirto ja jakelu kotimaiselle teollisuudelle ja vientiin. Hanke parantaa energiajärjestelmän joustavuutta ja huoltovarmuutta sekä luo uusia vientimahdollisuuksia.

Siirtoverkko koostuu maahan sijoitettavista korkeapaineisista hiiliteräsputkista sekä ja paineenvähennysasemista. Lisäksi rakennetaan kaavin- ja mittausasemia sekä anodikenttiä korroosiosuojaukseen. Putket asennetaan vähintään metrin syvyyteen, ja niille lunastetaan noin 10 metrin levyinen käyttöoikeusalue. Rakentamisen jälkeen peltoalueet säilyvät viljelyskelpoisina, mutta metsäalueilla käyttöoikeusalue pidetään puuttomana. Hanke on maantieteellisen laajuutensa vuoksi jaettu viiteen erilliseen YVA-menettelyyn joista jokaisesta laaditaan oma arviointinsa.

Etelä-Suomen osuus koostuu Loimaalta Porvooseen sekä Loimaalta Hankoon ja Inkooseen suuntautuvista haaroista. Putkireitti koostuu osin vaihtoehtoisista reittiosuuksista, joita tarkastellaan YVA-menettelyssä. YVA-ohjelmassa vaihtoehtoisia reittiosuuksia on yhteensä yhdeksän kappaletta. Lisäksi tarkastellaan tilannetta, että vedyn siirtoputkea ei toteuteta, VE0. Etelä-Suomen vedyn siirtoputkireitti on noin 443 km pitkä ja sijoittuu 19 kunnan alueelle alkaen Loimaalta ja haarautuen Hankoon, Inkoohon ja Porvooseen.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on kuvattu ympäristön nykytilaa ja hankkeen vaikutuksia seuraavien tekijöiden osalta: Maankäyttö ja kaavoitus, ihmisten elinolot ja viihtyvyys, elinkeinot, liikenne, luonnonvarat, maisema ja kulttuuriympäristö, arkeologinen kulttuuriperintö, maa- ja kallioperä, pintavedet, pohjavedet, kasvillisuus ja luontotyytit, eläimistö, linnusto, Natura 2000-alueet ja muut luonnonsuojelualueet, ekologinen verkosto, melu, täriä, ilmanlaatu sekä ilmasto. Lisäksi näiden tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin vaikuttavia tekijöitä arvioidaan.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on myös kuvattu arviointimenetelmät.

YVA-ohjelma ja siihen liittyvät asiakirjat ovat nähtävillä www.ymparisto.fi sivustolla otsikolla "Suomen kansallinen vedynsiirtoverkko, osa V, Etelä-Suomi" (<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/suomen-kansallinen-vedynsiirtoverkko-osa-v-etela-suomi>).

Valmistelijoiden lausunto

Ympäristönsuojelu:

Kaasuputki kulkee Salossa Isonummen 1-luokan, Pyymäki-Tuohitun 1-luokan ja Heinäsuon 2-luokan pohjavesialueilla. Isonummen ja Pyymäki-Tuohitun pohjavesialueilla kaasuputki sijoittuu pohjavesialueiden reunavyöhykkeille ja Heinäsuon pohjavesialueella kaasuputki kulkee suoraan pohjavesialueen läpi.

Pohjavesialueilla pohjaveden pinnan taso tulee selvittää ja mikäli kaasuputken sijoittamiseen vaadittava kaivussyvyys alittaa pohjaveden pinnantason voi toimenpiteestä aiheutua vaikutuksia pohjaveden pinnankorkeuteen, antoisuuteen, laatuun tai ympäristöön.

Salon ympäristönsuojelu toteaa, että nykyisen suunnitelman perusteella rakentamisesta voi aiheutua haitallisia sekä arvaamattomia pohjavesivaikutuksia. Mikäli kaasuputken sijoittamiseksi joudutaan kaivamaan pohjaveden pinnan alapuolelle tulee hankkeen näissä kohteissa pyytää lausunto Lupa- ja valvontavirastolta vesilain 3 luvun 2 §:n mukaisesta vesiluvan tarpeesta.

Vedynsiirtoputki risteää usean uoman kanssa, jotka on määritelty virtavesien lohikalakannoille tärkeiksi uomiksi. Näihin uomiin kohdistuviin alituksiin tulee kiinnittää erityistä huomioita, eikä hankkeesta saa aiheutua virtavesien lohikalakannoille haittaa.

Vedynsiirtoputken suunniteltu reitti kulkee yhteensä noin 16 ojitusyhteisön kuivatusalueiden halki Salon kaupungin alueella. Ojitusyhteisöt ovat oikeutettuja tulla kuulluksi ja antaa lausuntoja liittyen maankäyttöhankkeisiin, jotka voivat vaikuttaa niiden hallinnoimien ojien vedenjohtokykyyn, kuivatusalueen toimintaan ja ojitusyhteisön rakenteisiin. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tulee selvittää hankkeen vaikutukset myös ojitusyhteisöihin.

Ympäristöterveydenhuolto:

Vedynsiirtoreitti kulkee Isonummen pohjavesialueen (0250101) läpi. Reitin läheisyydessä sijaitsee Liikelaitos Salon Veden Pyölin vedenottamo. Kaivuutyöt eivät saa vaarantaa Pyölin vedenottamon raakaveden laatua tai riittoisuutta. Siirtoreitti kulkee myös lähellä Liikelaitos Salon Veden Pyymäen vedenottamo Pyymäki-Tuohitun pohjavesialueella (0250151). Pyymäen vedenottamon raakaveden laatuun ja riittoisuuteen ei saa kohdistua haittoja.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa valmistelun mukaisen lausunnon lupa- ja valvontavirastolle Gasgrid Vetyverkot Oy:n hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Miko Kakko ehdotti Noora Korpelan ja Ismo Saaren kannattamana seuraavaa:

”Rakennus- ja ympäristölautakunta täydentää lausuntoaan seuraavasti:

Lautakunta katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tulee tarkastella nykyisten reittivaihtoehtojen lisäksi myös vaihtoehtoa, jossa vedyn siirtoverkko sijoittuu Muurlassa Ylisjärven länsipuolelle.

Kyseinen tarkastelu on tarpeen, jotta voidaan varmistaa eri reittivaihtoehtojen kattava ja tasapuolinen vertailu erityisesti ympäristövaikutusten, pohjavesien suojelun, maankäytön kehittämismahdollisuuksien sekä paikallisten luontoarvojen näkökulmasta. Nykyisessä YVA-ohjelmassa esitetyt vaihtoehdot eivät riittävällä tavalla huomioi tätä aluetta, minkä vuoksi arviointi jää tältä osin puutteelliseksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.”

Puheenjohtaja tiedusteli voiko rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyä yksimielisesti Miko Kakon ehdotuksen.

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi päätösehdotuksen sekä Miko Kakon täydennyksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Tiedoksianto

Lupa ja valvontavirasto